

[Rosing.]

mende, i dag og i den kommende tid i allerhøjeste grad har brug for.

I betænkningen over forslag til lov om ændring af lov for Grønland om indførselsafgifter m. v. står der bl. a., at udvalget har været inde på pris- og lønudviklingen i Grønland og de sociale virkninger heraf, men at udvalget var enedes om at afvente en nærmere behandling af dette spørgsmål, til nærværende forslag til lov om statstilskud til socialforsorg m. v. i Grønland kom til behandling i et folketingsudvalg.

I relation hertil vil jeg til slut gøre en bemærkning om børnetilskudsordningen, som ikke berøres i det foreliggende lovforslag, men opretholdes uændret, d.v.s. at staten som hidtil yder 100 pct. til denne del af socialforsorgen. Almindelig børnetilskudsordning indførtes i Grønland ved lov nr. 49 af 25. februar 1964, hvorefter familier med børn under konfirmationsalderen får 200 kr. pr. barn årlig. Disse tilskud er en meget kærkommen støtte for mange, mange familier, hvis indtægter er små og meget varierende. Så vidt jeg ved, er der siden da et par gange sket forhøjelse af børnetilskuddene i Danmark i forbindelse med visse økonomiske ordninger, hvorved familier med mindre indtægter fik kompensation for forhøjelse af leveomkostningerne; men i Grønland er der ikke sket nogen forhøjelse siden da, som om leveomkostningerne slet ikke er steget. Jeg ved meget vel, at børnetilskuddene i Danmark er knyttet til skattebilletten, som vi ikke har i Grønland, fordi vi kun har indirekte beskatning i form af vareafgifter.

Ifølge oplysninger, vi har til rådighed, er den grønlandske realindkomst i perioden 1960-65 steget fra indekstallet 59 til 83; men ifølge andre oplysninger må udviklingen på dette område antages i 1967 at have været mindre gunstig, fordi prisstigningerne i dette år har været særdeles høje. Dertil kommer, at indtægtsmulighederne for folk med frie erhverv, fiskere, fangere og fåreavlere, ændrer sig hurtigt fra den ene sæson til den anden på grund af klimatiske, fangstmæssige og andre forhold. F. eks. kan jeg nævne, at fåreavlen blev ramt af en katastrofe i 1966-67, hvorved 57 pct. af fårebestanden gik tabt. Fangernes indtægter er dalende på grund af nedgangen i skindpriser.

I år tegner billedet sig endnu mere dystert for mange af disse folk med frie erhverv og deres familier på grund af den strenge og lange kuldeperiode og det dårlige vejr. Selv fiskerne i åbentvandsbæltet har været ude af stand til at tage ud og fiske i 4 måneder på grund af vinterisen. Når fiskerne ikke kan ilandsætte fisk til produktionsstedet, er der ingen fortjeneste til arbejderne i fabrikken. Ifølge den kgl. grønlandske handels fiskerirapporter er nedgangen i torskefiskeriet fra 1. januar til 31. marts i år 65 pct. i forhold til fangsten i tilsvarende måneder i fjor. Under sådanne mistangster er grønlandske madvarer meget dyrere på grund af knapheden foruden på grund af forhøjelser af mange detailpriser på indførte varer. Disse forhold føles deroppe på samme måde, som en betydelig skatteforhøjelse føles her i landet. Det må huskes, at folk med frie erhverv har lige så store forpligtelser som fastansatte, som også nødvendigvis må betale højere priser for grønlandsk mad, som de ikke kan undvære.

Desuden er der sket ændringer i den grønlandske skolestruktur siden 1964. I de fleste byskoler er der oprettet 8. og 9. klasser, og skolegangen må således have en længere varighed. Før i tiden måtte kostskolerne udrede beklædningsudgifter for eleverne; nu må forældrene selv bære disse og andre udgifter.

Vi har således vigtige grunde både til forhøjelse af børnetilskuddet og aldersgrænsen, for at befolkningen kan få kompensation for forhøjelsen af leveomkostningerne og for knapheden i indtægterne i vinterperioden, dirigeret af klimatiske forhold, mistangst og lave indhandlingspriser. Jeg vil derfor henstille til ministeren for Grønland at tage dette spørgsmål op til alvorlig overvejelse. Vel er indtægtsstigningen let at konstatere ad statistikkens vej, når der er gået flere år, men for Grønlands vedkommende gælder indtægtsstigningen kun en del af befolkningen; resten er henvist til landets klimatiske luner og dermed fangstdyrenes meget varierende tilstedeværelse. Det må huskes, at grønlænderne lever ved eksistensmulighedernes grænse mod nord og derfor er udsat for at leve under et eksistensminimum i vinterperioden. Dette gælder for mange, mange familier, der har deres udkomme fra havet, og for de familier, der udeluk-